

Η σχέση μεταξύ της διεθνοποίησης της οικονομίας και των αλυσίδων αξιών στην Ολλανδία.

Η Στατιστική Υπηρεσία της Ολλανδίας δημοσίευσε πρόσφατα μελέτη αναφορικά με την σχέση μεταξύ της διεθνοποίησης της οικονομίας και των αλυσίδων αξιών στην Ολλανδία. Σημειώνεται ότι, μια αλυσίδα αξιών περιγράφει το πλήρες φάσμα των δραστηριοτήτων που απαιτούνται για να φέρει μια επιχείρηση ένα προϊόν ή μια υπηρεσία από τη σύλληψη και τις διάφορες φάσεις της παραγωγής, στην τελική διάθεση στους τελικούς καταναλωτές. Με τη συνεχιζόμενη παγκοσμιοποίηση, αυτή η διαδικασία εξελίχθηκε και συγκεκριμένα στοιχεία της αλυσίδας αξίας μεταφέρονται σε εκείνες τις χώρες όπου η παραγωγή είναι φθηνότερη ή πιο αποδοτική. Η ύπαρξη τέτοιων παγκόσμιων αλυσίδων αξίας δημιουργεί επίσης (νέες) εξαρτήσεις μεταξύ ανθρώπων, επιχειρήσεων και χωρών και οι οποίες μπορεί να είναι πολύ σύνθετες. Η μεταφορά μέρους της αλυσίδας παραγωγής στο εξωτερικό μπορεί να έχει επιπτώσεις π.χ. για την απασχόληση, τους μισθούς, το εμπόριο ενδιάμεσων προϊόντων, τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό.

Σύμφωνα με τα κυριότερα ευρήματα σχετικής έρευνας της Στατιστικής Υπηρεσίας της Ολλανδίας για την σχέση μεταξύ της διεθνοποίησης της οικονομίας και των αλυσίδων αξιών στην Ολλανδία:

Παγκόσμιες αλυσίδες αξίας-Γενικά:

- Το 2015, η ολλανδική αυτοκινητοβιομηχανία δημιούργησε σχεδόν 1,7 δις ευρώ από άμεσες και έμμεσες εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Οι χονδρέμποροι και οι υπηρεσίες απασχόλησης ωφελήθηκαν περισσότερο από αυτές εξαγωγές της αυτοκινητοβιομηχανίας, με προστιθέμενη αξία 420 και 160 εκ. ευρώ αντίστοιχα.
- Το 2015, οι ολλανδικές εταιρείες που δραστηριοποιούνται σε κατασκευαστικά έργα πραγματοποίησαν συνολική προστιθέμενη αξία 128 εκ. ευρώ από τις άμεσες εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών. Ένα σημαντικό μεγαλύτερο ποσό δημιουργείται από τις κατασκευαστικές εταιρείες μέσω άλλων υποστηρικτικών βιομηχανιών. Κύριοι διάλογοι από την άποψη αυτή είναι οι αρχιτεκτονικές υπηρεσίες, οι κτηματομεσίτες και οι χονδρέμποροι. Ο ολλανδικός κατασκευαστικός τομέας κερδίζει 306 εκ. ευρώ από τις εξαγωγές αυτών των υποστηρικτικών βιομηχανιών.
- Το 2015, οι εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών ανήλθαν συνολικά σε 561 δις ευρώ. Η προστιθέμενη αξία αυτών των εξαγωγών ανήλθε σε 213 δις ευρώ. Αυτό αντιστοιχεί σχεδόν στο ένα τρίτο (31,5%) του συνολικού ΑΕΠ της Ολλανδίας.
- Το 2015 η προστιθέμενη αξία των ολλανδικών εξαγωγών προς τη Γερμανία ανερχόταν σε 42,8 δις ευρώ. Η Γερμανία κατέχει την πρώτη θέση και ακολουθεί το Ηνωμένο Βασίλειο (20,6 δις ευρώ), το Βέλγιο (18 δις ευρώ), οι ΗΠΑ (15,2 δις ευρώ) και η Γαλλία (14,5 δις ευρώ). Η συνολική προστιθέμενη αξία λόγω εξαγωγών προς τις πέντε χώρες BRICS - τη Βραζιλία, τη Ρωσία, την Ινδία, την Κίνα και τη Νότιο Αφρική - ανήλθε σε σχεδόν 11 δις ευρώ.

- Το 2015, περισσότερα από 2 εκ. άτομα (μετρούμενα σε ισοδύναμα πλήρους απασχόλησης (FTEs) - σχεδόν το 30% των συνολικών FTEs στην Ολλανδία - απασχολούνταν εξαιτίας των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών, σχεδόν 200 χιλιάδες περισσότερα άτομα από ότι το 2006.

- Η Γερμανία παρέχει την μεγαλύτερη απασχόληση στην Ολλανδία με επενδύσεις και την κατανάλωση αγαθών και υπηρεσιών - 0,5 δις ώρες εργασίας. Ακολουθούν το Ηνωμένο Βασίλειο και οι Ηνωμένες Πολιτείες στην δεύτερη και τρίτη θέση. Επιπλέον, η κατανάλωση στην Κίνα, στην Μέση Ανατολή και ορισμένες άλλες περιοχές στην Ασία συμβάλλουν στην απασχόληση στην Ολλανδία.

- Οι επιχειρήσεις στο χονδρεμπόριο επωφελούνται περισσότερο από την εξωτερική κατανάλωση από την άποψη του δημιουργούμενου αριθμού ωρών εργασίας.

- Το 2014, οι Ολλανδοί καταναλωτές δημιούργησαν απασχόληση στο εξωτερικό που ισοδυναμούσε σε 12,3 δις ώρες εργασίας. Αυτό καθιστά την Ολλανδία καθαρό προμηθευτή εργασίας. Η απασχόληση που δημιουργείται στο εξωτερικό βρίσκεται κυρίως στις αναπτυσσόμενες χώρες με χαμηλό κόστος μισθοδοσίας. Η Κίνα είναι η χώρα με τον υψηλότερο αριθμό ωρών εργασίας όσον αφορά στην ολλανδική κατανάλωση.

Οι αλληλεπιδράσεις στις ολλανδικές αλυσίδες αξίας:

- Οι ολλανδοί παραγωγοί εξαρτώνται περισσότερο από τις ξένες εισροές παρά από τα εθνικά ενδιάμεσα αγαθά και υπηρεσίες.

- Βασικοί παράγοντες στις ολλανδικές αλυσίδες εφοδιασμού είναι η Γερμανία, οι Ηνωμένες Πολιτείες και η Κίνα. Ο ρόλος της Κίνας αυξάνεται σε κάθε τομέα.

- Το Ηνωμένο Βασίλειο εξακολουθεί να είναι ένας από τους σημαντικότερους προμηθευτές των ολλανδών παραγωγών αλλά η σημασία της χώρας μειώνεται σε όλους σχεδόν τους τομείς.

- Η Ρωσία και η Νορβηγία άρχισαν να διαδραματίζουν λιγότερο σημαντικό ρόλο. Είναι κυρίως συμμετέχοντες στην αλυσίδα εφοδιασμού των Ολλανδών παραγωγών.

- Παρά το γεγονός ότι οι κύριοι προμηθευτές των Ολλανδών παραγωγών είναι επίσης και σημαντικοί προμηθευτές για τους Ολλανδούς καταναλωτές και αντιστρόφως, κάθε χώρα έχει διαφορετικό ρόλο. Για παράδειγμα, η Κίνα είναι σχετικά πιο σημαντική στην αλυσίδα εφοδιασμού των Ολλανδών καταναλωτών παρά σε αυτή των ολλανδών παραγωγών ενώ για τις Ηνωμένες Πολιτείες ισχύει το αντίστροφο.

- Το 2014, περίπου τα τρία τέταρτα της συνολικής προστιθέμενης αξίας που ενσωματώνεται στις εξαγωγές προϊόντων που παράγονται στην Ολλανδία προορίζονταν για άλλους παραγωγούς με τη μορφή των ενδιάμεσων αγαθών και υπηρεσιών. Το υπόλοιπο μέρος προοριζόταν για την κατανάλωση και τις επενδύσεις.

- Ο ρόλος της Ολλανδίας ως πύλης για τα μη ευρωπαϊκά προϊόντα στις ευρωπαϊκές αγορές συνίστανται κυρίως στη διοχέτευση των επανεξαγωγών. Περίπου τα τέσσερα πέμπτα των μη ευρωπαϊκών προϊόντων που διήλθαν από την Ολλανδία για να φτάσουν στις ευρωπαϊκές αγορές αποτελούνταν από επανεξαγωγές. Περίπου το ένα πέμπτο χρησιμοποιήθηκε στην ολλανδική παραγωγή με σκοπό τις ευρωπαϊκές αγορές.

- Γενικά η Ολλανδία είναι ένας πιο σημαντικός προμηθευτής για τους παραγωγούς παρά για τους καταναλωτές. Για παράδειγμα, το 9% της αξίας των ενδιάμεσων αγαθών και υπηρεσιών που χρησιμοποιούν οι Βέλγοι παραγωγοί στη διαδικασία παραγωγής τους είναι ολλανδικής προέλευσης ενώ μόνο το 3% της συνολικής βελγικής κατανάλωσης έχει προέλευση από την Ολλανδία.

Ο ρόλος των πολυεθνικών στις ολλανδικές αλυσίδες αξίας:

- Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις είναι υπεύθυνες για το 21% της συνολικής απασχόλησης στην Ολλανδία. Οι μη πολυεθνικές απασχολούν το 41% του συνολικού εργατικού δυναμικού ενώ το υπόλοιπο εργάζεται στη γεωργία, τη δημόσια διοίκηση, την υγειονομική περίθαλψη, την εκπαίδευση και στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

- Το 30% της συνολικής ολλανδικής προστιθέμενης αξίας δημιουργείται από πολυεθνικές.

- Οι πολυεθνικές εταιρείες είναι υπεύθυνες για περίπου τα τρία τέταρτα του διεθνούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών (εξαιρουμένων των επανεξαγωγών). Το εμπόριο από μη πολυεθνικές αντιπροσωπεύει το 17% των εξαγωγών και το 14% των εισαγωγών.

- Οι ολλανδικές πολυεθνικές εταιρείες δημιουργούν περίπου 59 δις ευρώ στην προστιθέμενη αξία όσον αφορά ολλανδούς προμηθευτές σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας ενώ οι ξένες πολυεθνικές εταιρείες δημιουργούν περισσότερα από 63 δις ευρώ.

- Για κάθε ευρώ της παραγωγής, οι ολλανδικές πολυεθνικές εταιρείες δημιουργούν 26 σεντς προστιθέμενης αξίας ενώ οι ξένες πολυεθνικές εταιρείες δημιουργούν 21,5 σεντς.

- Σχεδόν το 70% της έμμεσα δημιουργηθείσας προστιθέμενης αξίας στην αλυσίδα εφοδιασμού οφείλεται στον τομέα των υπηρεσιών.

- Η συμμετοχή σε μια αλυσίδα αξίας παρέχει επίσης ευκαιρίες στις επιχειρήσεις. Συμμετέχοντας στην αλυσίδα εφοδιασμού ενός πολυεθνικού εξαγωγέα, οι μη πολυεθνικές μπορούν να επωφεληθούν από την οικονομική ανάπτυξη στο εξωτερικό χωρίς να χρειαστεί φέρουν το υψηλό κόστος που συνδέεται με το διεθνές εμπόριο. Περίπου το 60% της προστιθέμενης αξίας δημιουργήθηκε από μη-πολυεθνικές λόγω του εξωτερικού εμπορίου που προέρχεται από προμήθειες σε άλλες εξαγωγικές ολλανδικές επιχειρήσεις.

Εργασία για την εγχώρια ή ξένη αγορά - επαγγελματικό επίπεδο και διεθνοποίηση:

- Τις τελευταίες δύο δεκαετίες, το επαγγελματικό επίπεδο - ο αριθμός των ετών της τυπικής εκπαίδευσης των εργαζομένων, κατά μέσον όρο ανά απασχόληση - των υπαλλήλων στην Ολλανδία αυξήθηκε, ενώ το μερίδιο των θέσεων εργασίας που αφορούν καθήκοντα ρουτίνας μειώθηκε.

- Το μερίδιο των θέσεων εργασίας έντασης ρουτίνας είναι υψηλό στη μεταποιητική βιομηχανία, στην ενέργεια, στο χονδρεμπόριο, στο λιανικό εμπόριο, στη δημόσια διοίκηση και τις υπηρεσίες. Τα επαγγελματικά επίπεδα είναι υψηλά στους τομείς της εκπαίδευσης, της πληροφορικής και της επικοινωνίας.

- Τα επαγγελματικά επίπεδα είναι υψηλότερα ενώ τα επίπεδα εργασίας έντασης ρουτίνας είναι χαμηλότερα στις ξένες εταιρείες σε σύγκριση με εταιρείες με εγχώριο έλεγχο.

- Το 2015, οι περισσότερες ώρες εργασίας των εργαζομένων (41%) συγκεντρώνονται σε επιχειρήσεις που εισάγουν και εξάγουν αγαθά, ακολουθούμενες από εταιρείες χωρίς σημαντικές διεθνείς εμπορικές δραστηριότητες (34%) και εταιρείες που μόνον εισάγουν αγαθά (23%).

- Εξετάζοντας τις αλυσίδες αξίας, οι τομείς της υγείας, της κοινωνικής εργασίας και της εκπαίδευσης είναι σχεδόν αποκλειστικά προσανατολισμένοι προς την εγχώρια αγορά. Στο άλλο άκρο του φάσματος είναι τομείς όπως η μεταποίηση, η ενέργεια, οι μεταφορές και η αποθήκευση. Το μεγαλύτερο μέρος της εργασίας στους τομείς αυτούς είναι διεθνώς προσανατολισμένη.

- Υπάρχουν περίπου 15 χιλιάδες ξένες επιχειρήσεις στην Ολλανδία. Μαζί με τους προμηθευτές τους, αυτές οι πολυεθνικές ήταν υπεύθυνες για περίπου 1,4 εκατομμύρια θέσεις πλήρους απασχόλησης (FTEs) το 2014, δηλαδή σχεδόν το 21% όλων των θέσεων πλήρους απασχόλησης στην Ολλανδία.

- Οι σημαντικότεροι προμηθευτές ξένων πολυεθνικών επιχειρήσεων είναι οι εταιρείες στον τομέα του εμπορίου και των εμπορικών υπηρεσιών. Σχεδόν το 60% της έμμεσης απασχόλησης δημιουργείται σε αυτούς τους τομείς.